

UČINKOVITOST PROGRAMA PODRŠKE RODITELJIMA DJECE S POREMEĆAJEM IZ SPEKTRA AUTIZMA (PSA) U ODNOSU NA RODITELJE DJECE S DRUGIM TEŠKOĆAMA U RAZVOJU

Ana-Marija Bohaček¹, Ninoslava Pečnik²

¹ Edukacijsko - rehabilitacijski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, ² Studijski centar socijalnog rada, Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu

U konceptu rane intervencije kvaliteta rane interakcije roditelj-dijete prepoznata je kao ključna za optimalan djetetov razvoj, a podrška roditeljima kao sredstvo očuvanja mentalnog zdravlja. Zbog toga u zadnjem desetljeću raste broj programa koji su usmjereni na podršku i edukaciju roditelja, a njihova evaluacija i provjera učinkovitosti čini znanstveno utemeljenu praksu na kojoj bi se trebao temeljiti sustav rane intervencije u djetinjstvu.

U ovom istraživanju ispitivana je učinkovitost programa podrške roditeljima djece s teškoćama u razvoju predškolske dobi „Rastimo zajedno Plus” (Pečnik i sur., 2014), ciklusa od jedanaest tjednih, dvosatnih, standardiziranih radionica. Nezavisna evaluacija utvrdila je pozitivne ishode ovog programa na povećanje kompetencija roditelja i stručnjaka koji su u njemu sudjelovali (Keresteš i sur., 2016). Cilj ovog rada je provjeriti ovisi li učinkovitost programa u postizanju očekivanih promjena u subjektivnom doživljaju roditeljstva, obiteljskim odnosima te u roditeljevoj interakciji s djetetom s razvojnim teškoćama o tipu teškoća u razvoju koje dijete ima.

U istraživanju je sudjelovalo 316 roditelja, čija su djeca imala PSA (29 %), jezično-govorne teškoće (20 %), intelektualne teškoće (15 %), višestruke teškoće (13 %) te teškoće u području motorike (6 %), sluha ili vida (4 %). Kod 13 % djece još nije bila postavljena dijagnoza, ali je uočen atipični razvoj. Roditelji (85 % majki i 15 % očeva) su sudjelovali u programu u 48 grupa u dječjim vrtićima, obiteljskim centrima, ustanovama za rehabilitaciju i udrugama širom Hrvatske od 2014. do 2018. godine. Prije i po završetku svakog ciklusa radionica, roditelji su ispunili evaluacijski upitnik sa standardiziranim mjerama doživljaja roditeljstva i roditeljske interakcije s djetetom. U izlaganju će biti predstavljeni rezultati provjere učinaka programa podrške roditeljima na indeks roditeljskog morala, stres uslijed doživljaja roditeljske nekompetentnosti, potrebu za informacijama, osobnom podrškom, za podrškom u objašnjavanju djetetovih teškoća bližoj i široj okolini te na pozitivnu i negativnu interakciju između roditelja i djeteta. U analizi će se uzeti u obzir vrsta djetetovih teškoća kako bi se ustanovile eventualne specifičnosti u učinkovitosti programa za pojedine skupine roditelja djece s teškoćama uključujući i PSA. Time se izgrađuje empirijska podloga za uvrštavanje ovoga znanstveno utemeljenoga programa među redovite intervencije u sustavima koji skrbe za djecu.